

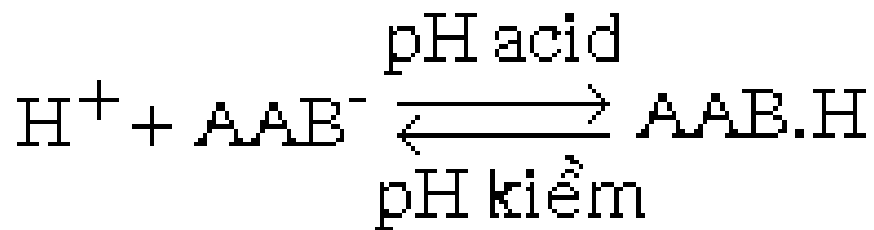
- **Chương 8– Sinh lý stress**
- **Khái niệm**
- **Ví dụ**
  - – stress mãn tính
  - – sốc nhiệt
  - – nồng độ muối cao
  - – thiếu oxygen

- Khaùì nieäm
- * Stress (söi caêng thaúng): moät yeáu toá ngoaïi sinh gaây aûnh höông baát lôïi cho thöïc vaät.
- * Stress: phaûn öùng cuûa thöïc vaät ñoái vôùi moät taùc nhaân gaây stress (nhö thieáu nöôùc, nhieät ñoä cao, nhieäm maën...).
- Thöïc vaät khoâng ngöøng chòu stress (giaûm phaùt trieån & naêng suaát).

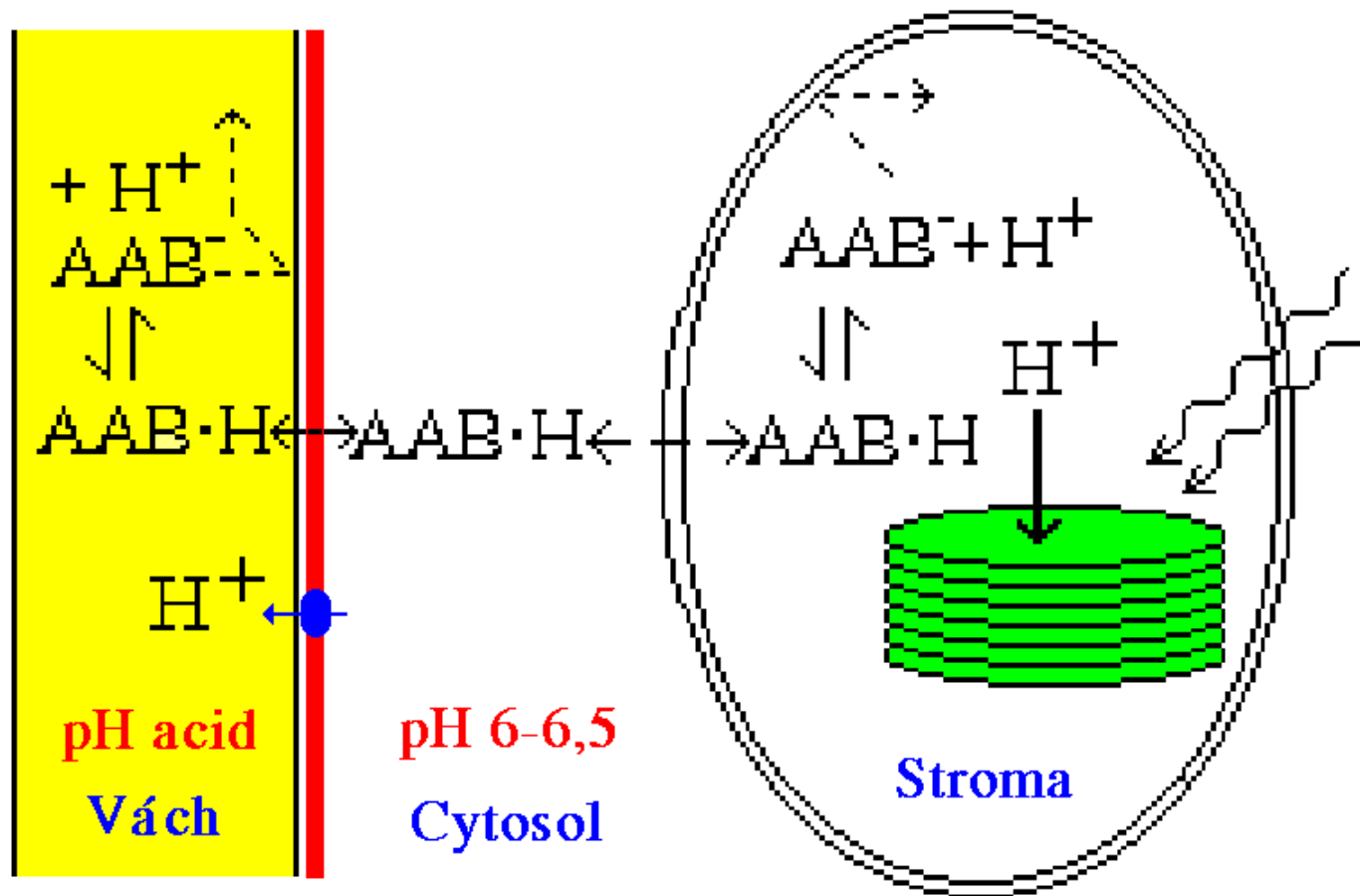
- Caùch ñàùp òùng ñóái vôùi stress
- * Thích nghi: sõi khaùng taêng do chòu stress trồôùc ñoù.
- * Thích òùng: ñaëc tính di truyeàn, qua nhieàu theá heä choïn loïc.
- * Khaùng cheùo: khaùng moät stress nhôø thích nghi moät stress khaùc (caây chòu khoâ coù theá khaùng nhieät...)

- Stress nöôùc (khoa haïn)
- 3 kieáu khaùng haïn:
  - * Duy trì tình traĩng thuûy hoùa.
  - * Phaùt trieån khaû naêng hoaït ñoäng trong tình traĩng khoa.
  - * Hoạch taát chu trình soáng trong mùa aãm ööùt.

- Tàuc haïi cuôa stress nồôuc
- * Gaây co nguyên sinh vạc heò
- * Caân đợng dòch mắc (lờng reã tàuch kờuì cằc haít ãaát, bởit kớ)
- * Caân taêng trờờng thờic vaát (giaâm àup suaát trờờng)
- * Giaâm quang hờip
- Ñàup ờờng cuôa thờic vaát
- * Giaâm thoaít hời nồôuc: giaâm taêng trờờng laù, ãờng kớ khaàu, rừing laù.
- * Phaít trieẻn reã saâu hờn vạco ãaát aỏm.
- * Ñieàu hỏa Ψ : anatomose, eùpictẻse, toẻng hờip (prolin, sorbitol, glycin).
- * Caâm ờờng CAM (ãờng khaàu ban ngỏy).
- * Ñieàu hỏa sỏi ãờng kớ khaàu do AAB

AAB cân bôm proton (hormon còi ngy, dấu hieäu khoâ hăin), cho pheùp phaün òùng nhanh vôi khoâ hăin.

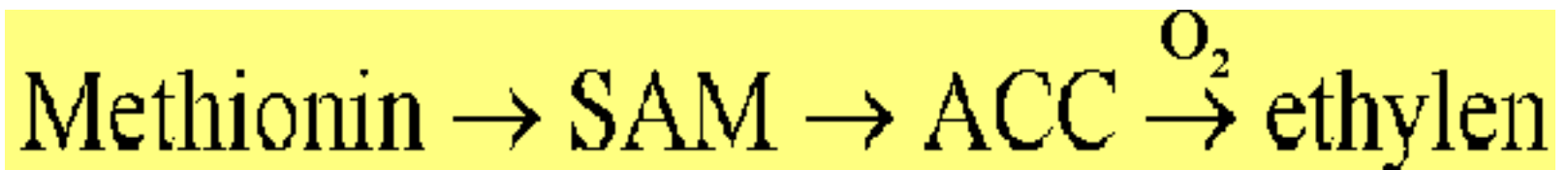
- Nhiệt độ cao
- Khai thác thích ứng:
  - * Môi trường sống: thường $<45^{\circ}\text{C}$
  - * Xông roàng: $60-65^{\circ}\text{C}$
  - * Sinh vật nổi bọt $> 50^{\circ}\text{C}$
  - * Prokaryote $> 60^{\circ}\text{C}$
  - * Hoạt hóa: 120°
  - * Hấp phan: 70°C

- Taùc haii:
- * Veát phông ôu traui & thaân, troüc voû reã.
- * Giaûm chöüc naêng maêng: thoaùt ion (tính loùng taêng, bieán tính protein): taùc ñoäng treân giai ñoài saùng troöùc chu trình Calvin.
- * Giaûm quang hôïp, hoâ haáp (traui, rau maát vò ngoiït).
- Ñaùp öùng cuûa thöïc vaät:
- Toảng hôïp caùc protein soác nhieät (HSP), coù leõ ñeã baûo veã caùc protein khaùc.
- HSP coù ôu ñoäng vaät, thöïc vaät, vi sinh vaät do soác nhieät vaø caùc caùc stress khaùc.
- ⇒ Caùc stress cuøng cô cheá taùc ñoäng
- Khaû naêng khaùng cheùo qua HSP

- Noàng ñoã muoái cao
- Nguyên nhân: Tích trữ muối tạo nên môi trường
- Tác hại: Hối hại cấu trúc & giảm ψ của màng
- Những vấn đề thực tế:
  - * Tăng π
  - * Giảm muối trong không bào (tăng π , không ảnh hưởng enzyme tế bào chất)
  - * Loại ion ô nhiễm (nhiễm)
  - * Giảm ion trong tuyến muối ô nhiễm
  - * Tổn thương protein màng muối (giống xử lý AAB)

- Sõĩ thieáu oxygen (ôu reã)
- Nguyeân nhaân: Nãát ngaãp uùng do mỗa hay tồuì (O_2 khueách taùn chaãm trong nồuùc)
- Taùc haĩĩ
  - * Reã leân men (lactat & ethanol): 2 ATP/ glucos
  - * Choài bò toản haĩĩ: Reã thieáu ATP $\rightarrow$ giaũm nồuùc & ion tồuì laù $\rightarrow$ laù heùo vaø laõo suy sồũm.
  - Caø chua: ACC tồø reã theo maĩch mỗac tồuì choài ñeả taĩo etilen $\rightarrow$ laù ruũ duø chổa heùo (phaàn treân cuũa cuoáng taêng trồũng nhanh hỏn).

- Nhàp òùng cùu thối vạt
- * **Nhòng khí khaàu:** Thieáu O_2 , stress nhòuc, nhieãm maën → reã chuyeãn AAB tòi laù.
- * **Phaùt trieãn kênh daãn khí ði cò theã:** O_2 qua khí khaàu, tòi reã (reã luà không chòu nhòic sõi thieáu O_2).
- * **Saùn xuaát protein chuyeãn bieät** (enzym glyco-giaù), ðuø lööng toång coång giaùm.